

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Ing. I. Š.**, zast. prof. JUDr. Martinem Kopeckým, CSc., advokátem, se sídlem Revoluční 1546/24, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2022, č. j. 148654/2021/KUSK/OLPPS/ZAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2024, č. j. 47 A 45/2022-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Příbram ze dne 9. 11. 2021, č. j. MeUPB 106873/2021/Nep, sp. zn. DÚ/1633/81711/2021/Nep, byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Toho se žalobce dopustil tím, že dne 13. 8. 2021 v 14:10 řídil po D4 na 42.5 km v katastru obce Dubenec v okrese Příbram ve směru jízdy Strakonice – Praha motorové vozidlo Hyundai registrační značky X a při řízení vozidla držel přiložený u levého ucha telefonní přístroj. Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč společně s povinností uhradit náklady řízení o přestupku ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

[3] Nadepsaným rozsudkem pak Krajský soud v Praze zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného.

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Zpochybnil pravdivost výpovědí svědka K. a dalších dvou policistů tím, že sjezd z dálnice D4 na silnici I/18 (tedy místo, kde byl stěžovatel zastaven poté, co policisté údajně viděli, že drží za jízdy telefonní přístroj levou rukou u levého ucha), se nachází zhruba v polovině cesty mezi označením 41,5. a 41. kilometru. Pokud byl stěžovatel na 42,5.

kilometru spatřen, jak drží v ruce telefonní přístroj, nebylo možné, aby byl při běžné dálniční rychlosti na úseku dlouhém nanejvýše 1,5 km dvakrát předjet policejním vozidlem, aby jednou policejní vozidlo předjel a byl ještě bezpečně odstaven na dálničním sjezdu. Při běžné dálniční rychlosti 120 km/h by ujetí vzdálenosti 1,5 km trvalo 45 sekund. Jeden a půl kilometru je nejdelší možnou vzdáleností, na které mohlo k popsáním manévřům dojít, ve skutečnosti by mohlo jít o vzdálenost lehce převyšující 1000 m.

[5] Podle stěžovatele není možné, aby se při zachování zásad bezpečné jízdy vše uvedené stihlo. Pokud by policisté měli stěžovatele ve vymezeném úseku dvakrát předjet, museli by vozidlo řízené stěžovatelem předjíždět výrazně vyšší rychlostí, při níž by však již nebylo možné, aby zřetelně viděli, že stěžovatel drží v ruce telefonní přístroj, obzvláště pak řidič policejního vozu svědek K.. Tento svědek jednoznačně vypověděl, že předjíždění dokončil poté, co byl svým kolegou (policistou sedícím na zadním sedadle služebního vozu) upozorněn, že stěžovatel jakožto řidič předjížděného vozidla Hyundai za jízdy telefonuje. Ve smyslu § 17 odst. 3 zákona o silničním provozu lze dokončení předjíždění chápat jediné tak, že se předjíždějící vozidlo zařadí před vozidlo, které bylo předjeto. Podle svědka K. měl stěžovatel svým vozidlem předjet služební vozidlo, tedy stěžovatel by musel vlevo předjet služební vůz, přitom by stále držel telefon v levé ruce u levého ucha, pak by se musel zařadit před služební vozidlo a to by ho muselo znovu předjet. Tento skutkový děj je v daném místě technicky vyloučen, výpověď svědků, byť policistů, nemůže odpovídat skutečnosti.

[6] Soud odmítl provést navržené důkazy (výslechem policistů, místním šetřením a rekonstrukcí) a svědecké výpovědi policistů před správním orgánem účelově dezinterpretovat a dotvořit, jak vlastně mohli policisté zjistit, že měl stěžovatel držet za jízdy u ucha telefon a jak bylo možné, že se události popisované ve svědeckých výpovědích udály na krátkém úseku dálnice. Podle soudu je pouze domněnkou stěžovatele, že policejní vůz předjížděl z pruhu do pruhu a policisté nevypovídali v tom smyslu, že by se při předjížděcích manévrech opakovaně zařazovali do jízdního pruhu před stěžovatele. Svědek K. uvedl, že dokončil předjíždění. Tím se rozumí i na dálnici zařazení předjíždějícího vozidla před předjížděné vozidlo, nikoli souběžná jízda vozidla a vzájemné předjíždění prostým zrychlováním a zpomalováním bez změny směru jízdy (jízdního pruhu). Ze zákona o silničním provozu vyplývá, že předjíždění lze dokončit jediné zařazením se do pravého pruhu před předjížděné vozidlo. Pokud policista vykonávající dohled nad silničním provozem použije pojem „*dokončit předjíždění*“, musel mít na mysli zařazení se do pravého pruhu před předjížděné vozidlo. V daném úseku dálnice není souběžná jízda povolena, ani z ničeho nevyplývá taková hustota provozu, že by souběžná jízda byla přípustná dle § 12 odst. 3 zákona o silničním provozu. Bylo by těžko představitelné, že by stěžovatel předjížděl na dálnici policejně označené auto s telefonním přístrojem u ucha.

[7] Žalovaný ve vyjádření uvedl, že kasační stížnost neobsahuje jednotlivé kasační body, které by napadaly rozsudek soudu a konkrétně s ním polemizovaly. Jde pouze o opakování žalobních bodů. Soud přezkoumatelně vysvětlil, jak došlo k zaznamenání přestupku stěžovatele. Stěžovatel v odvolání uvedl, že měl nastavený tempomat na 100 km/hod., tedy potvrdil, že jej policejní vozidlo mohlo při vyšší rychlosti na dálnici předjet, a to i dvakrát. Způsob předjetí není rozhodující, jde o ryze formalistickou úvahu, která nijak nezpochybňuje zjištění přestupkového jednání.

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Než přistoupil k meritornímu projednání věci, posoudil, zda je splněna podmínka přijatelnosti dle § 104a odst. 1 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení se pro nepřijatelnost odmítne kasační stížnost, jež svým významem podstatně nepřesahuje zájmy stěžovatele, ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce.

[9] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[10] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud uvedl v bodu 11 usnesení ze dne 17. 8. 2023, č. j. 4 As 35/2023-32, že *„držení hovorového zařízení řidičem při jízdě ve vozidle obvykle patří mezi obtížně zachytitelné přestupky (taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla obviněného), byť pozorovatelné pouhým okem (např. rozsudky NSS ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013-27, a ze dne 2. 5. 2012, č. j. 8 As 100/2011-70). Tyto obtížně zachytitelné přestupky často nejsou nijak zdokumentovány (např. fotografií či videozáznamem), přičemž dostatečný důkaz o jejich spáchání zpravidla představuje věrohodné svědectví policistů (např. rozsudky NSS ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016-46, a ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 As 400/2017-25). Z tohoto důvodu je třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů (rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010-86), a tedy věrohodnost svědecké výpovědi policistů, kterou mohou mj. snižovat důkazy svědčící o jejich zaujatosti vůči osobě obviněného nebo o narušení jejich nestrannosti způsobené např. způsobem jejich hodnocení a odměňování (rozsudek NSS 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63). Nedostatku nestrannosti policistů může nasvědčovat také zbytečná a neobvykle důkladná prohlídka vozidla, která následovala poté, co obviněný řidič odmítl podepsat souhlas s blokovou pokutou za přestupek (srov. výše citovaný rozsudek NSS č. j. 7 As 83/2010-63). U obtížně pozorovatelných přestupků je pak nutné rovněž zhodnotit, zda měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku. Důležitou roli hrají například výhledové podmínky, vzdálenost policistů od vozidla přestupce a čas, po který mohli policisté přestupek pozorovat (např. rozsudky NSS ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 27/2016 -34, a ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).“*

[12] V projednávané věci ze správního spisu nevyplývají žádné indicie o tom, že by policisté vůči stěžovateli postupovali šikanózně, přehnaně horlivě či předpojatě. Všichni tři

policisté shodně jako svědci vypověděli, že stěžovatele viděli, jak drží při řízení v levé ruce u ucha telefonní přístroj. Přestupek zjistili při předjíždění stěžovatele při souběžné rychlejší jízdě na dálnici ve vedlejším pruhu z poměrně malé vzdálenosti, za stavu nesnížené viditelnosti. Svědecké výpovědi policistů jsou zcela souladné, Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod nevěrohodnosti jejich výpovědí.

[13] Argumentace stěžovatele, v níž zpochybňuje pravdivost výpovědí svědků (policistů), a tedy i závěr o spáchání přestupku tím, že nebylo možné, aby byl při běžné dálniční rychlosti a zachování zásad bezpečné jízdy na úseku dlouhém 1,5 km dvakrát předjet policejním vozidlem, tak, že se před něj policisté zařadili a byl ještě bezpečně odstaven na dálničním sjezdu, jelikož při běžné dálniční rychlosti 120 km/h by ujetí vzdálenosti 1,5 km trvalo 45 sekund, pravdivost výpovědí svědků (policistů) nevyvrací, neboť ji stěžovatel vznáší v hypotetické rovině. Neuvádí totiž, že jej policisté v rámci předjíždění dvakrát skutečně předjeli a zařadili se před něj, uvádí pouze, že to takto nebylo možné. Nejvyšší správní soud má za to, že pokud by policisté stěžovatele skutečně dvakrát předjeli na úseku dálnice dlouhém 1,5 km, a přitom se před stěžovatele zařadili, jednalo by se o poměrně rychlé a agresivní manévry s vozidlem, na něž by si policisté i stěžovatel museli pamatovat. Stěžovatel však takovýto způsob předjetí ze strany policejního vozidla v žádném ze svých podání nepopisuje. V odvolání totiž stěžovatel mimo jiné uvedl, že policejní vozidlo za sebou viděl, předjelo jej, asi 50 metrů před stěžovatelem rozsvítilo policejní světla a pak je následoval ke kontrole. Byl hustý rychlý provoz, stěžovatel měl nastavený tempomat na 100 km/hod. V žalobě pak stěžovatel mimo jiné uvedl, že pokud by policisté majáky zapnuli až po druhém přejetí stěžovatele, nebylo by možné, aby jeho vozidlo bezpečně odstavili na sjezdu dálnice. Vozidlo stěžovatele by museli vybrzdit, což se nestalo. V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že nebylo možné, aby se před něj policisté při opakovaném předjetí zařadili.

[14] Stěžovatel zpochybňuje věrohodnost svědeckých výpovědí policistů dále tím, že z § 17 odst. 3 zákona o silničním provozu, podle kterého, *řidič, který se po předjetí zařazuje před vozidlo, které předjel, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče vozidla, které předjel*, dovozuje, že dokončení předjíždění lze chápat jediné tak, že se předjíždějící vozidlo zařadí před vozidlo, které bylo předjeto. Tato stěžovatelova interpretace výše uvedeného ustanovení zákona o silničním provozu však není správná a neobstojí. Zákon totiž ukládá řidiči, který se po předjetí zařazuje před vozidlo, které předjel, povinnost dávat znamení o změně směru jízdy a neohrozit ani neomezit řidiče vozidla, které předjel. Nestanoví však povinnost předjíždět pouze tím způsobem, že se řidič předjíždějícího vozidla zařadí před předjížděné vozidlo. Stěžovatelem tvrzená povinnost se po předjetí zařadit před vozidlo, které bylo předjeto, nevyplývá ani z dalších odstavců § 17 zákona o silničním provozu. Poukázat lze v této souvislosti také např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2012, č. j. 4 As 48/2012 – 23, v němž konstatoval, že „nelze přijmout stěžovatelem zastávaný závěr, že vozidlo, které jede pomaleji, je vždy překážkou, kterou lze objet kdekoli a kdykoli. V daném ohledu by se posléze vytratil rozdíl mezi předjížděním a objížděním, v důsledku čehož by zcela ztratil smysl regulace předjíždění nákladních automobilů. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovatel předjížděl. Jak ostatně uvádí i odborná literatura (srov. Kovalčíková, D., Šandera, Z. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Komentář. Praha : C. H. Beck, 2. vydání. 2012, str. 67 - 68*), o předjíždění jde, na rozdíl od objíždění, pouze v případě míjení vozidla jedoucího nižší rychlostí.“ Ostatně také komentářová literatura připouští předjíždění v rámci jízdy vozidel na dálnici v souběžných pruzích (Daniel Novopacký, Pavel Vetešník a Karel Bezděkovský, *Zákon o provozu na pozemních*

pokračování

komunikací a o změnách některých zákonů. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, komentář k § 17, dostupné v ASPI).

[15] Svědek pprap. C. K. ve své výpovědi uvedl, že přestupek zaznamenal na vzdálenost 2 m, vozidla byla v sousedních pruzích, nepředjížděl rychle právě proto, aby policisté s jistotou telefonní přístroj v ruce řidiče (stěžovatele) viděli. Neomezoval provoz za vozem stěžovatele a policistů. Výslovně tedy uvedl, že vozidla byla v sousedních pruzích a neomezoval provoz za vozem stěžovatele a policistů. Z toho vyplývá, že policisté stěžovatele předjeli rychlejší jízdou ve vedlejším pruhu a nezařazovali se po předjetí před jeho vozidlo. S tímto popisem jízdy policejního vozidla koresponduje tvrzení stěžovatele v odvolání, že měl nastavený tempomat na 100 km/h. Stěžovatel tudíž jel rychlostí 100 km/hod, což je na dálnici nižší rychlost, která umožňovala policistům plynule a relativně rychle předjet v souběžném jízdním pruhu vozidlo stěžovatele. Nelze proto stěžovateli přisvědčit, že policisté by museli vozidlo řízené stěžovatelem předjíždět výrazně vyšší rychlostí, při níž by již nebylo možné, aby zřetelně viděli, že stěžovatel drží v ruce telefon.

[16] Popis situace ze strany svědků je logický, včetně pozorování vozidla stěžovatele, který za jízdy držel telefonní přístroj u ucha. Z ničeho nevyplývá, že by se policisté po předjetí stěžovatele před něj ve smyslu § 17 odst. 3 zákona o silničním provozu zařadili. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem konstatuje, že policisté nevypovídali v tom smyslu, že by se při předjížděcích manévrech opakovaně zařazovali do jízdního pruhu před stěžovatele.

[17] Krajský soud tudíž správně a přilehavě konstatoval, že jízda na dálnici umožňuje souběžnou jízdu vozidel, a vzájemné předjíždění je tak možné i prostým zrychlováním a zpomalováním, aniž by vozidlo měnilo směr jízdy (jízdní pruh). Takovéto předjíždění zabere kratší čas a policisté se mohli přesvědčit o přestupku v okamžiku, kdy řidič policejního vozidla pouze dostatečně zpomalil jízdu. Interpretace svědeckých výpovědí policistů krajským soudem, že policisté stěžovatele předjížděli zrychlováním a zpomalováním ve vedlejším pruhu, je zcela správná a korektní. Důvodná proto není ani námitka stěžovatele, že krajský soud svědecké výpovědi policistů před správním orgánem účelově dezinterpretoval, resp. dotvořil. Skutkový stav byl řádně zjištěn. Bylo by proto nadbytečné provádět další dokazování a neobstojí proto námitka stěžovatele, že krajský soud v rozporu s právem stěžovatele na spravedlivý proces odmítl provést navržené důkazy.

[18] Argumentace stěžovatele, že v daném úseku dálnice není souběžná jízda povolena, ani z ničeho nevyplývá taková hustota provozu, že by souběžná jízda byla přípustná (§ 12 odst. 3 zákona o silničním provozu), nesouvisí s podstatou věci (zda se stěžovatel dopustil přestupku tím, že za jízdy držel v ruce telefon). Stěžovateli je na místě přisvědčit, že by bylo těžko představitelné, aby stěžovatel předjížděl na dálnici policejní auto, a přitom telefonoval s telefonem u ucha. Z výše uvedeného ovšem nevyplývá, že se něco takového mělo stát.

[19] Lze tedy uzavřít, že krajský soud věc rozhodl v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která není rozporná a není ji třeba překonat s ohledem na její nesprávnost. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádné hrubé pochybení krajského soudu, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nelze tedy shledat, že by kasační stížnost podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, a Nejvyšší správní soud ji proto odmítl pro nepřijatelnost dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému pak nevznikly v řízení o kasační stížnosti náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu